

Neziskový sektor v kostce

Neziskové organizace, základní informace, proces zakládání, činnost, účtování, danění, neziskové organizace ve světě a v ČR.

Zpracoval: Václav Holoch, 2024

1. Co je nezisková organizace?

Nezisková organizace je právnická osoba – stejně jako klasická firma.

Na rozdíl od běžného „eseróčka“ ale oficiálním **cílem neziskovky není generovat zisk**. Jejím cílem je naplňování společensky nebo jinak prospěšného cíle (například v oblasti sportu, kultury nebo vzdělávání).

Peníze na svůj provoz neziskové organizace obvykle získávají z **grantů, darů nebo dotací** a případný zisk nepřerozdělují mezi své členy, ale používají ho na další rozvoj.

Příklady neziskových organizací

Mezi typické příklady neziskových organizací v Česku patří **Člověk v tísni**, **Fotbalová asociace České republiky**, ale třeba i organizace na podporu samoživitelek nebo místní včelařský spolek. K neziskovkám se řadí dále politické strany, církevní organizace nebo odbory.

Pozor: „nevládka“ vs. příspěvková organizace

Mluvíme-li o „**neziskovce**“, obvykle máme na mysli takzvanou nevládní neziskovou organizaci. Ta není přímo zřizována či podporována státem, krajem ani obcí.

Právě v tomto bodě se liší od takzvaných příspěvkových organizací, které stát, kraj nebo obec přímo podporuje.

Typickým příkladem příspěvkové organizace je škola, kterou zřídila přímo obec.

2. Jaké jsou typy neziskových organizací?

Podle občanského zákoníku může mít nezisková organizace jednu z následujících forem:

1. Spolek
2. Nadace
3. Nadační fond
4. Ústav

Co je spolek?



Zapsaný spolek je dobrovolné spolčení alespoň tří osob, které mají společný zájem.

Podle dat jde o nejrozšířenější formu neziskové organizace a je velmi pravděpodobné, že budete-li zakládat vlastní neziskovou organizaci, budete zakládat právě spolek.

V České republice je víc než 100 tisíc spolků, spolky jako takové mimochodem nahradily i dřívější občanská sdružení.

Co je nadace?



Nadace je podle českého práva účelové sdružení majetku (na rozdíl od spolků se tedy netočí kolem členské základny, ale právě kolem majetku).

Jejím cílem je sloužit k veřejně prospěšným nebo dobročinným účelům, nadace ale nikdy nesmí podporovat politické strany a hnutí.

Typické pro nadace je, že nepomáhají přímo, ale poskytují peněžní podporu a propagaci.

Založit neziskovou organizaci ve formě nadace můžete jen ve formě notářského zápisu, minimální výše nadační jistiny je 500 000 Kč.

Fungování nadace je také administrativně náročnější než fungování spolku.

Co je nadační fond?



Nadační fond se na rozdíl od nadace obvykle zakládá dočasně pro naplnění konkrétního cíle (zatímco nadace danou oblast podporují dlouhodobě).

Jakmile se vložené finance na dosažení jeho účelu vyčerpají, nadační fond obvykle zaniká.

Nadační fond vzniká podobně jako nadace (tedy zakládací listinou) a má podobnou strukturu, s jedním velkým rozdílem. K založení nadačního fondu není určena minimální výše vkladu.

Co je ústav?



Ústavy nahradily dřívější obecně prospěšné společnosti (ty ještě fungují, ale nově je nemůžete založit).

Kombinují jak členskou, tak majetkovou složku a hodí se typicky pro poskytování sociálních nebo jiných veřejně prospěšných služeb.

K založení ústavu budete potřebovat zakládací listinu, ústav poté vznikne zápisem do [veřejného rejstříku](#).

3. Jak založit neziskovou organizaci?

Chcete se zabývat dobročinností nebo veřejně prospěšnou činností?

Založit neziskovou organizaci pro vás může být dobrá volba, plánujete-li v budoucnu žádat o podporu, sponzoring a podobně. Pamatujte ale na to, že případný zisk musíte v případě neziskovek vždy využít na rozvoj samotné neziskové organizace a jejích činností, a ne pro sebe.

Chcete generovat zisk a, lidově řečeno, si svou činností vydělávat?

Místo neziskové organizace zvažte založení živnosti nebo s. r. o.

Jak založit zapsaný spolek?

K založení spolku potřebujete **minimálně tři zakladatele**, kteří se společně musí shodnout na takzvaných stanovách spolku.

Tyto stanovy (nebo také zakládací listina spolku) musí obsahovat:

1. Název a sídlo spolku
2. Jeho účel
3. Práva a povinnosti jeho členů
4. Určení kolektivního či individuálního statutárního orgánu (zástupce, který bude za spolek jednat)
5. Podmínky vzniku členství ve spolku a další podrobnosti

Stanovy přijmete podpisem nebo odsouhlasením na ustavující schůzi spolku.

Spolek poté musíte elektronicky zapsat do [veřejného rejstříku](#) na webu ministerstva spravedlnosti.

Jak založit nadaci nebo nadační fond?

Nadaci a nadační fond může založit i jednotlivec, potřebovat bude takzvanou nadační listinu (zakládací listinu) nebo takzvané pořízení pro případ smrti (závěť nebo dědická smlouva).

Zakládací listina by měla obsahovat:

1. Název a sídlo nadace či nadačního fondu
2. Jméno a sídlo či bydliště zakladatele
3. Účel
4. Výši vkladu zakladatele /telů/ a výši nadačního kapitálu (v případě nadace)
5. Údaje o členech správní rady a dozorčí rady
6. Kdo je správce vkladů
7. Podmínky pro poskytování nadačních příspěvků

Jak založit nadaci nebo nadační fond?

Mimochodem, nezapomeňte, že při zakládání **nadace** budete muset zaplatit i takzvanou **nadační jistinu ve výši 500 000 korun**.

Naopak u **nadačního fondu** žádný vstupní kapitál nepotřebujete.

Stejně jako u spolku, i nadace a nadační fond oficiálně vzniknou až po zapsání do **veřejného rejstříku**.

Jak založit ústav?



Zakládací listinu nebo pořízení pro případ smrti budete potřebovat i tehdy, zakládáte-li **ústav**.

Zakládací listina v tom případě obsahuje:

1. Název a sídlo ústavu
2. Účel ústavu
3. Informace o výši vkladu
4. Informace o členech správní rady
5. Podrobnosti o vnitřní organizaci ústavu

Také ústav oficiálně vznikne až zapsáním do **veřejného rejstříku**.

4. Nezisková organizace a její financování

I když už jsme několikrát zmínili, že hlavním cílem neziskové organizace není generovat zisk, i neziskové organizace potřebují pro svůj chod peníze.

Nejen na naplňování cílů, kvůli kterým vznikly, ale i na náklady na provoz (například náklady na energie nebo mzdy zaměstnanců).

Ideální je zvolit cestu **vícezdrojového financování**, což v praxi znamená vlastní příjmy (pokud například prodáváte služby), vypsání dotace a granty a neméně důležité dary od lidí nebo firem.

Neopomeňte proto hned na začátku činnosti rozjet disciplínu zvanou **fundraising** – ať už grantový, individuální, nebo firemní (nejlépe ale kombinací všech).

Fundraising



je často označován jako **marketing neziskových organizací**.

Základem fundraisingové strategie je **fundraisingový plán**, s jehož použitím je fundraising úspěšný.

Schopnost umět se obrátit na správné lidi, se správným fundraisingovým produktem, za správnou cenu, být na správném místě, ve správnou chvíli, se správnou nabídkou, tvoří tzv. fundraisingový mix.

Pro největší úspěch fundraisingu je třeba uvést všechny tyto složky v soulad.

Bankovní účet pro neziskové organizace

Neziskové organizace si mohou v bance založit klasický podnikatelský účet. Existují ale i speciální **transparentní bankovní účty** pro neziskové organizace, nabízí je 7 bank. Nejde o speciální službu, ale pouze o vlastnost, kterou si lze sjednat u své banky.

Co je veřejně vidět na transparentním účtu?

Aktuální zůstatek, číslo a název účtu, příchozí a odchozí platby, údaje o tom, od koho peníze přišly / komu odchází.

Transparentní účty jsou určeny hlavně pro neziskové organizace. Například politické strany a hnutí musí mít transparentní účet zřízený povinně tak, aby do pohybu jejich financí mohl vidět každý.

Transparentní účty si zakládají také nadace, fondy nebo spolky, a to hlavně pro posílení důvěryhodnosti jejich hospodaření.

Vzhledem k tomu, že jde o službu běžného účtu, mohou si transparentní konto zřídit i fyzické osoby, družstva nebo náboženské organizace.

Neziskové organizace a účtování

Neziskovky jsou z pohledu státu právnické osoby a jako takové mají povinnost vést účetnictví.

Vedení účetnictví pro neziskové organizace zabere poměrně dost práce a vyžaduje znalosti profesionálních účetních. Proto doporučuji využití těchto služeb.

Neziskové organizace a daně

Stejně jako klasické firmy, i neziskovky musí své příjmy danit a odvádět státu **daň z příjmů**.

Zdanění neziskového sektoru je ale specifické, podle zákona o dani z příjmů totiž mají status **veřejně prospěšného poplatníka** a jako takové dosáhnou na celou řadu daňových úlev.

A daňové výhody z neziskovek plynou i jejich podporovatelům. Podle zákona o dani z příjmů si totiž můžete snížit základ daně o peněžní i nepeněžní dary.

Detaily si najdete v materiálech o nezdanitelných částech základu daně.

Jak vydělávají neziskové organizace?

A odkud neziskovky peníze berou?

Nejčastěji z darů svých podporovatelů, žádat ale mohou i o **státní granty a dotace, klasický bankovní úvěr nebo třeba pořádat veřejné sbírky.**

Většina neziskovek si na provoz vydělává i **vlastní podnikatelskou činností**, například prodejem propagačních předmětů, pořádáním akcí nebo třeba pronájmem prostor.

5. Nejznámější neziskové organizace na světě

Největší neziskovky (v angličtině se používá zkratka NGO) působí v mnoha desítkách zemí na světě, včetně Česka. Rekordmanem je (údaje 2024) organizace **Save the Children**, která pomáhá ve více než 120 zemích světa.

1. [Save the Children](#) – 120+ zemí
2. [Oxfam International](#) – 90+ zemí
3. [Lékaři bez hranic](#) – 70+ zemí
4. [BRAC](#) – 11 zemí
5. [World Vision](#) – 100+ zemí
6. [Mezinárodní záchranný výbor](#) – 40+ zemí
7. [Katolická charita](#) – 100+ zemí
8. [Dánská rada pro uprchlíky](#) – 40+ zemí
9. [CARE](#) – 100+ zemí
10. [Amnesty International](#) – 150+ zemí

Příklad je v rodině



6. Neziskové organizace v Česku

Podle údajů Českého statistického úřadu je v Česku přes **150 tisíc neziskových organizací**.

Z toho více než **100 tisíc tvořily zapsané spolky** (ovšem pouze 63 tisíc z nich bylo podle ministerstva spravedlnosti aktivních).

Počet zaměstnanců neziskovek (s plným úvazkem) byl **118 025** (2,24 % na celkové zaměstnanosti).

Dobrovolníci navíc odpracovali celkem 40,3 milionu hodin, hodnota odvedené práce byla 7,8 miliardy korun.

6. Neziskové organizace v Česku

Naprostá **většina z nich přitom zvládá fungovat bez jakékoliv státní podpory**, naopak **mezi největší čerpače** státních příspěvků patří dlouhodobě **sportovní svazy**.

Nezisková organizace	Státní příspěvky v milionech Kč
FAČR	538
CESNET	515
Český svaz ledního hokeje	258
Horská služba	198
Český atletický svaz	184
Česká basketbalová federace	182
Český volejbalový svaz	162
Svaz lyžařů	151
Za sklem	144
Člověk v tísni	140
Český olympijský výbor	133
Romodrom	124
Česká katolická charita	107

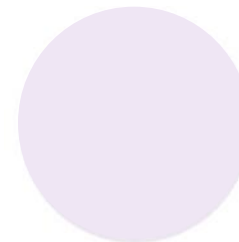
A nyní něco zábavnějšího a konkrétnějšího

Mám za sebou založení celkem 8 neziskových organizací různých forem, počínaje Sdružením vlastníků domu, organizací pro lektorskou činnost a realizaci projektů EU a v neposlední řadě aktivitami spojenými s chovem, dostihy chrtů a výrobou potřeb pro psy.

Co by čerstvý předseda Sdružení vlastníků domu jsem si prošel povodněmi v roce 2002, kdy voda dosáhla do poloviny bytů zvýšeného přízemí.

Prostřednictvím spoluzaložených neziskovek (NordCoursing-funguje, již nejsem členem, NordWind club-funguje, již nejsem členem, WGA-současně platná), v rámci psího snažení jsem pořádal na pozici ředitel závodu více jak 50 akcí, počínaje mistrovskými závody v ČR a konče celkem 7 závody po Evropě, v Belgii, 2x v Holandsku, Itálii, 2x ve Švýcarsku, Maďarsku.

WGA z. s.



- *Informační memorandum*
- *Registrace*
- *Stanovy*

Definice dostih a coursing

Dostih

Psi běží na uzavřeném okruhu, povrch písek nebo tráva, vzdálenost 480m velká plemena, 360m malá plemena.

Dostih Awans (BE)

Coursing

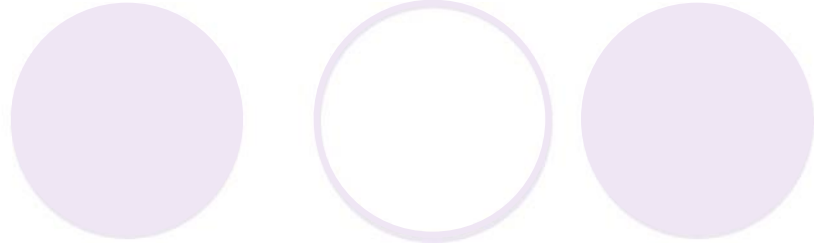
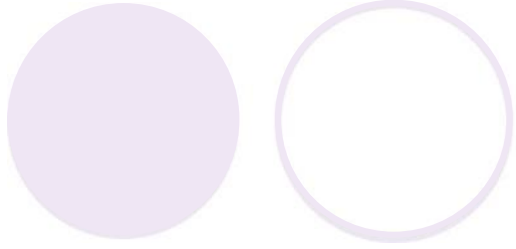
Psi běží v otevřeném prostoru, louka, pole, vzdálenost 700m malá plemena, 900m velká plemena.

Coursing Tisá (CZ)

Coursing Hrdoňov (CZ)

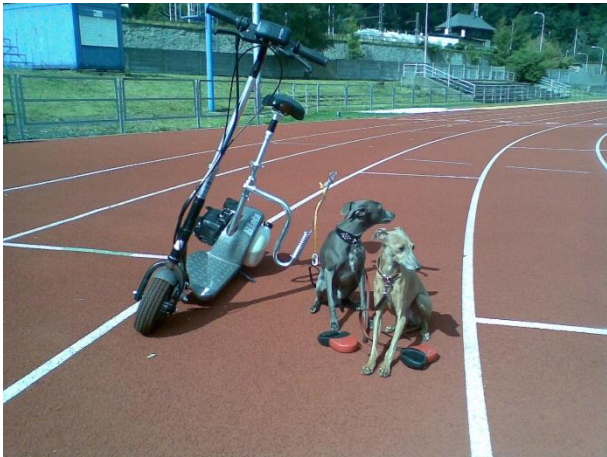
Pár psích fotek











IT GREY BUTTERFLY Bacardi

Moje výroba



No a nakonec trochu zábavy...

Koupačka

Děkuji za pozornost

